GROENLINKS

Algemene Beschouwingen Kadernota 2025 GroenLinks

Geachte leden van de raad, college, mensen in de zaal en inwoners van Diemen die thuis meeluisteren en kijken.

Menselijk.
Eerlijk.
Duurzaam.
Dat zijn de waarden waar GroenLinks voor staat en waarmee we kijken naar deze kadernota.

In mijn betoog ga ik in op enkele onderdelen van het sociaal domein, het fysiek domein en tot slot zal ik het hebben over de gemeentelijke financiën en het afwegingskader.

Ik begin met het sociaal domein
GroenLinks is er trots op dat in ons sociaal beleid de inwoner centraal staat. Er wordt gedacht vanuit wat de bewoner nodig heeft en daar worden de beste oplossingen bij gezocht. Ook de Diemense focus op preventie en het voorkomen dat problemen groter worden, en het mensen stimuleren om gebruik te maken van voorzieningen waar ze recht op hebben, vinden wij een belangrijke basis voor hoe Diemen omgaat met haar inwoners. Bij de jeugdzorg lijken de budgetten momenteel toereikend, maar vanwege de komende Hervormingsagenda Jeugd die door Den Haag wordt opgelegd, willen wij nogmaals benadrukken dat de kinderen en jongeren die zorg nodig hebben hier niet de dupe van mogen worden!
Het is ook belangrijk dat we, in deze tijden van toenemende polarisatie, als gemeente blijven inzetten op diversiteit en inclusie. Wij willen een gemeente zijn waar iedereen zichzelf kan en mag zijn. GroenLinks is ook trots op onze inzet voor ontheemden en is er zeker voor om ons in te blijven zetten voor de opvang van asielzoekers, met of zonder Spreidingswet.
Verder weten we dat mensen met schulden zeer kwetsbaar zijn. GroenLinks is dan ook voorstander van het onverminderd blijven inzetten op vroegsignalering van schulden en het actief aanbieden van hulp aan deze mensen. Wij zijn daarom heel blij met de algemene Basisdienstverlening schuldhulpverlening die momenteel voor heel Nederland wordt ontwikkeld en die Diemen komend jaar gaat invoeren.

Over twee jaar bestaat Diemen 800 jaar. Goed om te zien dat dit in deze kadernota helder wordt benoemd. Dit laat zien dat we op tijd zijn begonnen met plannen maken en eerste voorbereidingen. Komend jaar zal er veel gaan gebeuren om heel Diemen hiervan bewust te maken en vooral ook uit te nodigen om met initiatieven te komen om dit samen te vieren. Het moet echt een feest worden van inwoners, verenigingen, culturele organisaties en bedrijven in Diemen. De gemeente zet de eerste stap, en zet hiermee aan om met z’n allen te investeren in het versterken van de gemeenschap en identiteit van Diemen, in elkaar ontmoeten en verbinden. Laten we er met z’n allen iets moois van maken, een gezamenlijk jaar om trots op te zijn. GroenLinks kijkt er al naar uit!

En dan nu het fysieke domein

Op het **gebied van ruimtelijke ontwikkeling** worden diverse plannen voor woningbouw waargemaakt en andere plannen worden verder ontwikkeld. Bij elkaar zal dit meer betaalbare woningen opleveren, ook voor specifieke doelgroepen, zoals ouderen. In de Woonvisie, die we vanavond gaan vaststellen, staan de verdere acties die ervoor moeten zorgen dat meer mensen een betaalbare, fatsoenlijke en duurzame woning vinden. Starters en personen die zorg nodig hebben, hebben nu de meeste moeite om een woning te vinden in Diemen. Daarom is het goed dat voor die groepen extra acties in de Woonvisie staan.

Om klimaatverandering tegen te gaan is het belangrijk om steeds minder afhankelijk te worden van fossiele brandstoffen en op die manier de klimaatverandering te verminderen. Eerste stappen die al worden gezet en nog steeds door gaan zijn de investeringen in isolatie van woningen en gebouwen. Het vervolg is dat we uiteindelijk van het gas af moeten. Mooi om te zien dat er deze week al op meerdere plaatsen in Diemen op een laagdrempelige manier informatie is verstrekt bij de winkelcentra over waar we staan en wat er moet gebeuren. De volgende stappen zullen gaan leiden naar een echte wijkgerichte aanpak om hier samen met inwoners mee aan de slag te gaan. Steeds meer gebouwen van de gemeente worden ook energiezuinig gemaakt, hebben zonnepanelen en gaan van het gas af.

Bij alle herinrichtingen wordt Diemen steeds een beetje verder klimaatadaptief ingericht. Een groot deel van Diemen is al zodanig ingericht dat buien van 120 mm in een uur verwerkt kunnen worden zonder dat het water woningen of gebouwen binnenstroomt. Via straten en fietspaden stroomt het water dan naar het oppervlaktewater in de buurt. Dit zijn belangrijke investeringen die ook de komende jaren door zullen gaan.

In de kadernota staan de geschatte kosten van een nieuw zwembad en een middelbare school. We weten allemaal dat het Duran zwembad echt wel zo'n beetje aan het einde van zijn levensduur is. In deze kadernota zijn de bedragen die nodig zijn voor nieuwbouw aangepast aan de nu te verwachten kosten en we zien dat deze flink zijn gestegen.

Het is duidelijk dat we hier als raad later nog over moeten besluiten. Daarvoor wachten wij op de stukken die hiervoor worden uitgewerkt en wij hopen dat dit gesprek later dit jaar in elk geval in meer detail zal starten en dat we met z'n allen tot een verstandige keuze kunnen komen.

Als laatste onderdeel bij het fysieke domein wil ik onze motie aankondigen: wij stellen voor om bij een aantal perkjes die beheerd worden door inwoners een bordje neer te zetten met een duidelijke, boodschap waaruit blijkt dat mensen een perkje zelf kunnen beheren en hoe en waar dit te regelen. Het is ons namelijk meerdere keren gebleken dat er nog veel mensen zijn die zich hier niet van bewust zijn, maar daar wel interesse in hebben.

Als laatste wil ik ingaan op de **financiën**. Ook deze keer is duidelijk dat de begroting sluitend zal zijn voor komend jaar, 2025. In de jaren daarna dalen de inkomsten van de gemeente door keuzes die in Den Haag worden gemaakt. Hoewel onze tekorten in vergelijking met andere gemeenten beperkt zijn, zullen er keuzes gemaakt moeten worden. In dit proces om de meerjarenbegroting uiteindelijk structureel sluitend te krijgen stelt het college ons de vraag om aan te geven welke kaders wij mee willen geven voor een afwegingskader. In grote lijnen, en dat is toch wat je wilt bij een afwegingskader, is dat voor ons niet zo moeilijk. Wat ons betreft zijn die kaders namelijk de uitgangspunten menselijkheid, duurzaamheid en eerlijkheid.

Menselijk betekent dat we proberen om rekening te houden met onze inwoners. Inwoners met een laag inkomen willen we blijven helpen. We vinden het bovendien belangrijk dat er goed wordt gekeken dat er geen extreme gevolgen zijn door de optelsom van keuzes die gemaakt zullen worden. Daarnaast is duurzaamheid belangrijk, omdat dit rekening houdt met de volgende generaties: we werken aan een duurzame samenleving en een gezondere leefomgeving. We moeten toe naar het gebruik van hernieuwbare energie om klimaatverandering tegen te gaan, toewerken naar een circulaire economie en natuur en biodiversiteit versterken. Voor een gezonde leefomgeving moeten we bovendien werken aan klimaatadaptatie en goede luchtkwaliteit. Keuzes die we nu maken hebben gevolgen in de toekomst en ook daar moeten we rekening mee houden, in het belang van onze kinderen en kleinkinderen.
En bovenal vinden wij het van belang dat dit op een eerlijke manier gebeurt. GroenLinks vindt dat groepen met de sterkste schouders de zwaarste lasten kunnen dragen en dat we extra rekening houden met mensen die het al moeilijk hebben, maar ook met toekomstige generaties en de wereld om ons heen.

Oftewel,
Menselijk
Eerlijk
Duurzaam
Dat zijn de kaders die GroenLinks mee wil geven voor het afwegingskader voor de keuzes voor de begrotingen voor de komende jaren. Zodat ook met een kleinere begroting Diemen een gemeente blijft waar iedereen zichzelf kan en mag zijn en de ondersteuning krijgt die een ieder nodig heeft. Een gemeente die kansen biedt aan iedereen, waar we duurzaam samenleven.